

Білоус В. Т.,
д.ю.н., професор,
професор кафедри
фінансового права,
Національний університет
ДПС України

Кузьменко О. О.,
к.ю.н., доцент,
доцент кафедри
фінансового права,
Національний університет
ДПС України

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ

Податковий кодекс України став першим в Україні кодифікованим законодавчим актом, який спрямований на комплексне врегулювання питань, пов'язаних з оподаткуванням. Сучасні проблеми державницької розбудови, національно-культурного відродження та політико-правових реформ в Україні вимагають скрупульозного вивчення та глибокого осмислення окремих питань, що забезпечують стабільність держави та її економічного розвитку. Сьогодні реформування у сфері оподаткування здійснюється шляхом упровадження Податкового кодексу України. У зв'язку з його прийняттям планується досягти балансу інтересів держави і платників податків та стимулювати подальший розвиток нашої держави. На сучасному етапі надзвичайно важливо реалізувати ту функціональну гармонію, що здатна забезпечити ефективність податкових відносин на довгострокову перспективу [1].

Податковим кодексом України визначаються правові основи побудови та функціонування податкової системи, її структура та еле-

менти, але питання щодо формування податкових правовідносин ще потребує детального вивчення та вдосконалення.

У сучасній науковій літературі категорія «інтерес» є однією з найбільш складних і дискусійних. Це викликано тим, що належить гранично до абстрактних та сутнісно оспорюваних. У зв'язку з цим складно дати однозначне чітке визначення та забезпечити конвенціоналізацію її змісту. Це поняття має комплексний та багатогранний характер і стає предметом дослідження як з боку філософії, психології, соціології, політології, так і з боку правознавства. Термін «інтерес» походить від латинського *interest, intersum* – має значення; *inter esse* – бути між. У юридичній науці ключовим питанням постає з'ясування сутності самого явища інтересу. До публічних інтересів Р. Б. Сивий пропонує віднести: 1) суспільні інтереси, які забезпечуються державою і, відповідно, трансформуються в державні інтереси; 2) інтереси домінуючої частини суспільства, які забезпечуються державою і також трансформуються у державні інтереси; 3) суспільні інтереси, які державою не забезпечуються [2, с. 78]. Публічний інтерес є похідним від інтересу приватного і його реалізація сприяє задоволенню різноманітних потреб усіх індивідів, членів того чи іншого товариства.

Проблема формування публічного інтересу у сфері оподаткування викликана його особливостями. Функціонування механізму майнового забезпечення держави зумовило виникнення інституту збору податків і виступає спільним для всіх інтересом, тому що належить одночасно багатьом громадянам, хоча існує і проблема неусвідомлення окремими громадянами такого інтересу. У даному випадку публічний інтерес можна розглядати як спільний для більшості учасників суспільного життя інтерес, що тісно пов'язаний з приватним інтересом, бо є похідним від нього. Однак при цьому публічний інтерес якісно відрізняється від приватного тим, що в його основі завжди лежить потреба у здійсненні загальнодержавних дій, які спрямовані на захист суверенітету, територіальної цілісності, гарантування державної, економічної, екологічної безпеки, захисту прав усіх суб'єктів права власності та господарювання. Необхідно зазначити, що на етапі правотворчості саме публічний інтерес визначає метод правового регулювання суспільних відносин. Однак у реальному житті правотворчі органи не завжди правильно усвідомлюють суспільні інтереси, які

існують незалежно від них. Тому сьогодні надзвичайно важливо не тільки наблизити правові тексти до реальних потреб та інтересів людини і суспільства, а і забезпечити відповідну практику їх реалізації з урахуванням мінливості публічного інтересу. Зокрема, необхідно гармонійно поєднувати публічні та приватні інтереси у сфері оподаткування з метою формування нового рівня правосвідомості як платників податків, так і працівників державної податкової служби.

Список використаної літератури

1. Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика: монографія / [Ф. О. Ярошенко, П. В. Мельник, А. І. Мярковський та ін.], за заг. ред. М. Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України, 2011. – 656 с.
2. Сивий Р. Б. Соціально-філософські проблеми розмежування приватних і публічних інтересів як підстави дихотомізації структури позитивного права / Р. Б. Сивий // Проблеми філософії права. – 2005. – Том III. – № 1–2.